

คำนำ

ในสถานการณ์ปัจจุบัน สังคมไทย จำเป็นต้องมีการปรับตัวและเรียนรู้ในการดำรงชีวิต เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงและปัจจัยต่างๆ ที่เข้ามามีผลต่อสังคมและชุมชน “การดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวทางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงพระราชทานให้กับพสกนิกรชาวไทย ทั้งนี้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (มสธ.) ร่วมมือกับหน่วยงานภาคีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน จำนวน 26 หน่วยงาน ในการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สู่การดำรงชีวิต ด้วยการพัฒนาหลักสูตรและร่วมกันจัดการเรียนรู้หลักสูตรทางไกล “การดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง” ตามแนวทางการสร้างความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นมา มีผู้สนใจเข้าร่วมเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งกลุ่มเกษตรกร กลุ่มสตรี กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มชาติพันธุ์ชนเผ่าต่าง ๆ กลุ่มเยาวชน กลุ่มนักเรียน กลุ่มพนักงานในบริษัทเอกชน และกลุ่มเจ้าหน้าที่ในสถาบันการศึกษา กว่า 250 กลุ่ม/ชุมชน ซึ่งกระจายในทุกภูมิภาคของประเทศ กลุ่มผู้เรียนรู้ได้มีการเรียนรู้ทางไกลร่วมกัน ผ่านสื่อวีดิทัศน์คัดสรรที่ทางมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชและหน่วยงานภาคีสนับสนุนให้แก่ทุกศูนย์ รวมทั้งสื่ออื่น ๆ ที่เหมาะสม ผู้เรียนได้จัดทำแผนชีวิตและแผนกลุ่มเพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนากลุ่มชุมชนจากการดำเนินงานที่ผ่านมา มีบทเรียนที่น่าสนใจทั้งในด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้บางกลุ่ม องค์กร และชุมชนเอง และผลการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ที่สมควรได้ถอดบทเรียน และเป็นกรณีศึกษาแก่กลุ่มอื่น ๆ และหน่วยงานที่ทำการส่งเสริมพัฒนาต่อไป

ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในปี 2556 ของศูนย์การเรียนรู้ คณะผู้ถอดบทเรียน ได้ร่วมกันทำการศึกษาและวิเคราะห์บทเรียนกรณีตัวอย่าง “ศูนย์การเรียนรู้ทางไกลชุมชน” จำนวน 10 ศูนย์ ในภาคต่างๆ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้เรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งนี้ได้แยกการนำเสนอเป็น 2 เล่ม เล่มแรกเป็นบทเรียนของ ศูนย์เรียนรู้ทางไกลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเล่มที่ 2 เป็นบทเรียนของศูนย์เรียนรู้ทางไกลภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ หวังว่ากรณีตัวอย่างเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอีกทางหนึ่ง

คณะผู้ถอดบทเรียน ขอขอบพระคุณกลุ่มและองค์กรชุมชนทั้ง 10 ศูนย์ที่ได้กรุณาให้ข้อมูล และประสบการณ์อันมีค่ายิ่งในการถอดบทเรียนครั้งนี้

คณะผู้ถอดบทเรียน

พฤษภาคม 2557

ข

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำปรารภของอธิการบดี	ค
ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนอาโอยามา 2 ตำบลด่านศรีสุข อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย	1
ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองแวงคำ ตำบลนาแสง อำเภอศรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ	10
ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนเซื่องในพิทยาคาร ตำบลเซื่องใน อำเภอเซื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี	17
ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านด้าย ตำบลม่วงสามสิบ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี	23
ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนคนร้อยเอ็ด ตำบลหนองแคน อำเภอบุพผรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด	28
บทเรียน ปัจจัย และผลแห่งความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้	34
รายชื่อที่ปรึกษาคณะทำงานและหน่วยงาน องค์กรจัดการเรียนรู้ หลักสูตรการดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง	41